

Po Jugoslaviji

Izpopolnjena vlada. Za ministra brez listnice je bil postavljen dr. Fran Kulovec, minister v pokoju in senator; za prosvetnega ministra dr. Miha Krek, minister brez listnice in zastopnik prosvetnega ministra.

Sklad za prehrano siromakov. Kmetijski minister bo razpolagal za bodoče s posebnim skladom za prehrano siromakov. Ta sklad se bo osnoval iz količine moke, ki je bila pridela proti predpisom uredbe za preskrbo prebivalstva s kruhom in se je pozneje prodala. Moka iz tega sklada ali fonda se bo dajala brezplačno ljudskim in dežanskim kuhinjam, društvom in drugim organizacijam, ki skrbijo za prehrano siromakov.

Slovenski obrtniki dobili svojo zbornico. Trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani posluje že 90 let. S prihodom Jugoslavije se je leta 1918. razširila področje ljubljanske Trgovske in obrtne zbornice na vso Slovenijo in predvsem še na Štajersko, Koroško in Prekmurje. Tako je ostalo do 9. marca 1932, ko je stopil v veljavo novi obrtni zakon in je prenehalo delovanje ljubljanske zbornice na osnovi stare zakonodaje. Kljub novemu zakonu je ostala omenjena zbornica še vedno skupna. Bila je zbornica za trgovino, obrt in industrijo s posebnim gostinskim odsekom. V skupno zbornico včlanjeno obrtništvo je zahtevalo samo-

stojno zbornico. Ker pa vodstvo skupne zbornice ni pristalo na odcepitev in osamosvojitve obrtniške skupine, je bil avgusta 1940 razpuščen zbornični svet in postavljen za vso zbornico komisar. Ko se je izjavila večina (nad 80) obrtnih združenj za samostojno obrtno zbornico, je bila te dni izdana ministrska uredba o ustanovitvi samostojne obrtne zbornice v Ljubljani, ki bo delovala za celotno dravsko banovino. V novi zbornici bodo včlanjeni vsi rokodelski in proizvajalski obrti, ki niso posebnega industrijskega značaja. V kratkem bo postavljen začasni zbornični svet. Tega bodo tvorili predsednik, podpredsednik in en svetovalec. Novi zbornični svet bo izdal pravila nove zbornice in bo vodil tudi tekoče posle.

»Kmetijski lista« ni nič zadovoljen z razvojem političnih prilik v naši državi. V svoji številki z dne 22. januarja izdaja tudi svoje veliko nerazpoloženje do sedanje politike Hrvatske seljačke stranke, ki da je krenila na stranpota, katere ne vodijo do uresničenja Radičevih načrtov. Kdaj pa bi ta »stranpota« postala prava pota? Ko in kadar bi bivšo samostojno kmetijsko stranko, ki je bistveni del JNS, dovedla v vlado. Vsa pota vodijo v Rim, pravi znani pregovor. Za JNSarje pa so samo tista pota predmet zanimanja, ki vodijo do udeležbe v vladi.

Občni zbor Kmečke zveze ob svoji petletnici

Kmečka zveza, ki je največja slovenska organizacija, je imela zadnjo nedeljo ob svoji petletnici občni zbor v Ljubljani. Ob tej priliki je bilo ugotovljeno, da šteje KZ 80.000 članov v 328 krajevnih organizacijah.

Z občnega zbora sta bili poslani vdanostni brzojavki kralju in knezu namestniku Pavlu, brzojavni pozdravi pa ministrskemu predsedniku Cvetkoviču, prosvetnemu ministru dr. Kreku in našemu škofu dr. Iv. Tomažiču.

Zbor je otvoril predsednik KZ, senator Brodar, ki je pozdravil odlične navzoče osebnosti: bana dr. Natlačena, ljubljanskega škofa dr. Rožmana, bivšega ministra Snoja, številne bivše slovenske poslance in delegate KZ.

Sledilo je poročilo predsedstva o delu KZ v l. 1940. Iz tega posnemamo, da je KZ kot najmočnejša organizacija priredila nad 100 kmetijskih tečajev, dva voditeljska tečaja Mladinske KZ ter veliko odborniških tečajev in kmečki tabor KZ v Murski Soboti 5. maja.

Od zveze je bilo v minulem letu poslanih nad 10.000 pravnih in davčnih nasvetov.

Denarni promet organizacije je znašal dva milijona 328.793 din. Zaradi izrednih razmer in nerednega plačevanja članarine izkazuje denarno poslovanje nekaj izgube.

Za poročilo predsedstva je bil podan pregled dela in nalog Mladinske KZ. Med tem poročilom, katerega je podal g. Puš, je posepil zbor burno pozdravljen g. minister in naslednik dr. Korošca dr. Fr. Kulovec. Zahvalil se je za tople sprejem ter pozdravil številne

Novice iz domačih krajev

Novi častni doktor ljubljanskega vseučilišča. Senat ljubljanskega vseučilišča je 24. januarja potrdil sklep sveta pravne visoke šole, da se podeli g. Ivanu Hribarju, bivšemu ljubljanskemu županu, izrednemu poslaniku ter pokrajinskemu namestniku častni doktorat prava za zasluge, ki si jih je pridobil za ustanovitev ljubljanskega vseučilišča.

Pazite pri
BATERIJAH
na znamko
CROATIA

kmečke sodelavce in posebno omenil, da pogreša med zborovalci moža, ki je bil vedno navzgor, kadar je dajala KZ obračun o svojem delu. Ta mož je naš pokojni voditelj dr. A. Korošec. G. dr. Kulovec je položil zboru na srce, da se bomo vsi Slovenci pokojnemu voditelju oddolžili, ako bomo delali z vsemi silami za slovenski narod in bomo ostali zvesti narodu, državi, kralju in kraljevski hiši. Govornik je še čestital KZ k petletnici in ji želel še večji uspeh.

Navdušeno sprejetim besedam g. dr. Kulovca je sledilo poročilo vodstva ženske KZ, ki ga je podala Frančiška Brodarjeva.

Na občnem zboru je bilo sklenjeno, da se bo odslej pobirala članarina v znesku 10 din od hiše do hiše. Nadaljnja sklepa sta bila izvolitev ministra dr. Kulovca in bana dr. Natlačena za častna člana in določitev letošnjega kmečkega tabora v Novem mestu.

Po slučajnostih je bil izvoljen naslednji glavni odbor: načelnik Brodar Janez, podnačelniki: V. Špindler, I. Štrcin, Fr. Prelog, blagajnik inž. Muri, tajnik Voršič, vodja MKZ Lud. Puš, voditeljica ŽKZ Frančiška Brodar.

Kakor hitro je bil zaključen zbor, so se podali vsi delegati na grob pokojnega voditelja dr. A. Korošca, kjer so poslušali odkritih glav žalostinko, katero je zapel pevski zbor »Ljubljana« in pa kratek govor predsednika Brodarja, v katerem je obljubil v imenu vseh navzočih rajnemu voditelju zvestobo.

Sledila je še ena žalostinka, nakar so se poslovili delegati od groba nezabnega voditelja s pobožno molitvijo.

Podkrajški Judež

Povest iz domačih hribov

»Bog varuj!« se je Jerulja prestrašila. »Tako nisem mislila. Ne, ne, jaz sem le plevel, kopriva, trpotek, rman. Pa Bog le gleda tudi name... Čakaj, dala ti bom jajca pa mi jih ne bo treba čez hrib nositi.«

»Če jajce ne boš imela, ti vendar ni treba v mesto.«

»V mesto grem le mimogrede. Moram na božjo pot k Mariji v Trnje. Mariji se moram zahvaliti.«

»Kaj, ob takem času greš k Mariji v Trnje? Saj je strašno daleč tja.«

»Tako strašno daleč tudi ni. V Lurd je desetkrat tako daleč... Jaz pa moram v Trnje, moram se Mariji zahvaliti — zaradi poba, veš, zaradi Tonča.«

»Kaj, zaradi Judeža?«

»Nikar mu, Julka, ne rekaj tako! Nima rad, če mu kdo tako reče.«

»Saj ne čuje.«

»O človeku je zmeraj treba tako govoriti, kakor da te čuje. Potem se nikoli ni treba bati, da bi koga obrekovala in opravičala.«

»No!... Pa povej, zakaj moraš v Trnje? Zakaj se moraš zahvaliti?«

»Zaradi poba, saj sem ti rekla. Veš, čisto spremenil se je. Za angelsko nedeljo je šel k spovedi, v soboto na

4 večer je bil, dolgo ga ni bilo od spovednice. Odtistegamal pa je ves drug. Nikoli mi ne reče hude besede, dober je in se mi za vsako reč zahvali. Vsak večer moli z menoj rožni venec, jutraj pa sam moli. V cerkev gre vsake nedeljo in navadno dvakrat: k prvi maši in k večernicam.«

»Ja Jerulja, če pa greš zdaj zdoma in ga samega pustiš, ti bo na molitev spet pozabil.«

»Ne, ne, obljubil mi je, da molitve ne bo pustil, in če on kaj obljubi, to tudi res drži. Dober, dober pob je.«

»Ko bi bila jaz kakor ti, jaz bi romanje vendarle pustila in bi ostala doma. Če bo ta — ta — ta tvoj pob tako čisto sam doma, se bo vsega naveličal. Mlad človek ne sme biti sam.«

»Saj mu ne more biti dolgčas. Saj ima vsak dan delo in dela ko črna živina. Najprej ga nobeden ni hotel vzeti, ker je vsak mislil, da ne zna delati. Kar pa je pri Končniku tako dobro opravil, se kar tepejo zanj. Tako močen ni v celi fari nihče, kakor je Tonč, zna pa tudi vse, kar v roko prime, četudi se ni učil. Na moji bajti je bila streha že čisto drobna pa jo je popravil, da je ko nova. Za vsako delo je ročen; zato bi ga vsi gospodarji radi. Pa bo pri Stanetu ostal, Stane dobro plača.«

»Koliko pa mu da?«

»Dvajset dinarjev na dan pa hrano.«

»No, Bog ve koliko to ni.«

Nov obrambni zid Nemčijo na zapadu. Kakor poroča nemški tisk, je Nemčija po štirimesečnem neprestanem delu zgradila »drugo Siegfriedovo črto« ali »drugi zapadni obrambni zid«, to je verigo utrd in težkih baterij na celinski obali nasproti Angliji. Dela so že malone dokončana, ostalo bo samo še nekaj delavcev, da izvedejo zadnja dela na mogočnih baterijskih položajih. Nova nemška obrambna črta se razlikuje od prve črte bistveno v tem, da ni obrambnega, temveč napadalnega značaja. Poleg topniških baterij na obrežnih sipinah so uređili močan pas protiletalskih baterij, ki naj teže topove in celno sploh branijo pred angleškimi bombniki. V notranjosti so letališča.

Marija Bratuša, glavna kuharica na dr. Koroščevi novi sv. maši, je dopolnila te dni 90 let

Dvojni jubilej. V misijonski hiši pri sv. Jožefu nad Celjem je obhajal 23. januarja 40 letnico dela na cerkvenem koru organist in ekonom misijonišča brat Herman Edšič, ki je doma iz Gedencev v Prekmurju. Skromni in delovni brat bo dosegel 17. februarja tudi še 70 letnico. K dvojnemu jubileju čestitamo!

Redek jubilej. V prijazni vasi Cundrovu pri Brežicah praznujeta na Svečnico dve trdni posavski korenini Janez Sepec in njegova žena Neža, roj. Cizl, petdesetletnico zakonskega življenja. Petdeset let je minilo od tistega dne, ko sta si obljubila zakonsko zvestobo. Vse njuno delo je bila prava trnjeva pot malega slovenskega človeka. Strogo krščanska hiša Šepčeva je vzgojila 12 otrok. Najstarejši sin je ostal v daljnji Galiciji med svetovno vojno. Danes jih živi še šest, ki so vsi dobro preskrbljeni. Ni ga človeka daleč naokrog, ki ne bi poznal »gospoda Šepca«. Nad 20 let je bil davčni iztirjevalec in tako ga še danes pozna skoro ves brežiški okraj. Na posestvu, kjer sedaj gospodari najmlajši sin, uživata slavljenca majhno pokojnino, včasih pa obiščeta svoje otroke, da malo poučketa vnuke in vnukinje, ki jih je že lepo število. — Janezu je danes 73 let, Neža pa stopa v sedemdeseto. V njuno strogo krščansko hišo so vedno prihajali le katoliški časopisi, med njimi »Slov. gospodar« že 45 let. Vsi, ki slavljenca poznamo, jima klati poroki iskreno čestitamo z željo, da bi jima Bog dal v krogu svojih hčera, sinov, vnukov in vnukinj dočakati še železni jubilej!

Dve avtobusni nesreči radi poledice. V minulem tednu je močno pihal jug in topil sneg, kakor bi kuril pod njim. Južno vreme je zelo nevarno zgladilo ceste na strminah, kjer je sneg skopnel, trda plast ledu pa se je ustavljala južnemu vetru. Poledico radi juga sta hudo občutila v bližini Sv. Trojice v Slov. goricah kar dva avtobusa. Spretnostim obeh šoferjev gre zasluga, da nesreči nista zahtevali

človeških žrtev. Ko je pripeljal mariborski mestni avtobus iz Murske Sobote do strmine v Oseku, je zdrknil kljub naporom šoferja po oledeneli cesti v jarek. Ni se prevrnil, ampak se je samo naslonil na breg. Popotniki so trpeli le radi trenutnega strahu in so se pripeljali v Maribor z na pomoč odposlanim avtobusom. Na klancu pod Sv. Trojico pa je isti dan zadela nesreča lenarški avtobus. Tudi ta je radi ledu kljub zavoram zdrknil navzdol po cesti in ga je zapeljal šofer s ceste v breg, kjer se je ustavil. Popotnikom se ni zgodilo nič hudega.

Človek umrl radi opeklina. V Slivnici pri Mariboru je polila po sebi lonec vrele vode štiritletna Marija Kobale, hčerka železničarja. Hudo opečenega otroka so spravili v mariborsko bolnišnico, kjer je umrl v hudih bolečinah.

60 letni starček ponesrečil. Pretekli teden si je v M. Črncih v Prekmurju okrog 60 letni Štefan Marič zlomil nogo v kolku. Stopil je iz hiše in mu je na poledenih treh spodrsnilo, kar je povzročilo nesrečo.

Huda nesreča posestnika. Prejšnjo sredo se je zgodila v Belih vodah huda nesreča, ki bi bila lahko zahtevala življenje 37 letnega posestnika Janeza Atelšek, p. d. Malinška. V spodnje berloške pečine je šel popoldne iskati les za sanke. V snegu in ledu mu je spodrsnilo in je padel več metrov globoko. Zlomil si je roko in nogo. Klical je na pomoč, pa ga nihče ni slišal do pozne noči, ker pod tistimi pečmi pozimi malokdo hodi. K sreči ga je slišala neka ženska, ki je poklicala ljudi, da so ga poiskali in rešili gotove smrti. Drugo jutro so ga zapeljali v slovenjegraško bolnišnico. Želimo, da bi kmalu ozdravel.

Uniforma angleških letalcev

Vrhovni poveljnik italijanske vojske v severni Afriki maršal Graziani

Opozarjamo, da se s 1. februarjem spremeni tarifa za oglase!

Ali je res pri nas vse mogoče? Poročilo iz Prekmurja: Oblast je izdala naredbo, da je najvišja cena pšenice 300 din in po tej ceni so res v začetku vsi kupovali in naši manjši kmetje so prodali pšenico po tej ceni, ker so pač računali, da bo oblast dosledna in bo naredba veljala do prihodnje žetve. Zakon je sicer res še v veljavi, kolikor je vsaj nam znano, pa se pri nas nihče zanj ne zmeni in oblast to mirno gleda. Pri nas kupujejo pšenico po 550 din in še dražje in po isti ceni tudi rž, ki jo pri nas rabijo za kruh. Ker pa lahko v Prekmurju izvaža pšenico le Osrednja zadruga, si drugi trgovci pomagajo z goljufijo na ta način, da takoj primešajo pšeničarji nekaj rži in to lahko izvažajo, ker da to ni več pšenica. Zakaj oblast ne stopi tem brezvestnim ljudem na prste? Kako naj naši siromaki kupijo tako drago svoj vsakdanji kruh? Tudi uvidni kmetje pravijo, da je to previsoka cena. Nismo proti dobrim cenam kmečkih pridelkov, privoščimo našemu kmetu, da dobro vnovči svoje pridelke, vendar je ta cena veliko pretirana in upoštevati moramo, da imamo na desetisoče siromakov, ki si ne bodo mogli kupiti po taki ceni kruha. In pravični bodimo, tudi naše nižje uradništvo ne bo moglo pri sedanji plači živeti. Pšenica in rž sta po splošnem mnenju po 400 din dobro plačana. Bolj pravično bi bilo, da bi določili višje cene za živino in perutnino, ki nima sedanjim časom primerne cene. Prosimo oblast, da napravi red.

Zakaj ni petroleja? Iz Slovenske krajine poročajo: Dobili smo karte za petrolej, pa

»O, pač, pač, to je cel kup denarja vsako soboto. Ob nedeljah pa tudi še zasuži. Saj veš, da je pri Hrastu kegljišče najel. Keglje postavlja pa nabere dosti dinarjev.«

»Kaj pa počne z denarjem?«

»Tega ti ne vem povedati. Zapravi ga gotovo ne; saj ne zajde v nobeno gostilno več. Kaj ga je meni že zdaj! Zadnjič mi je dal petdeset dinarjev, včeraj pa sto dinarjev za na pot.«

»Potlej pa pojdeš z vlakom, da boš prej spet doma.«

»O ti ljuba Devica Marija — z vlakom! Kam pa misliš, Julka? Kako romanje pa bi bilo, če bi se z vlakom vozila!«

»Glavna reč je vendar molitev, ne pa dolgo rajčanje.«

»Zdaj pa ne vem, kodi ga je s teboj, Julka. Ali si čisto pozabila, kaj v katekizmu stoji in kaj so gospod pri krščanskem nauku povedali? Da je življenje eno samo popotovanje in romanje.«

»I seveda, proti nebesom, ne pa iz enega kraja v drugega.«

»Če grem k Devici Mariji, je to pač pot, ki v nebesa drži.«

»Devico Marijo imaš v domači cerkvi tudi. Ti bi se morala bolj doma držati, Jerulja. Tvoj — oni — pob pa ti je denar gotovo zato dal, da bi se z vlakom peljala in prej ko slej —«

»Ti ljuba Devica Marija! Saj moram na toliko krajev, kamor vlak ne najde. Najprej moram v Trnje, potem k Svetemu Križu, potlej bi rada čez planino k Mariji Udarjeni in, ko bi mogla, še na Brezje, na Brezje, Julka.«

»Ja Jerulja, ali boš kar dve škofiji obredla! Potem te prej ko čez pol leta ne bo domu.«

»Ne, ne, o svetem Andreju, mislim, bom že spet doma, ali vsaj za sveto Barbaro.«

»In ves ta dolgi čas naj bo oni — tvoj pob sam v bajti?«

»Kaj teh šest, sedem tedenčkov, saj to ni dolgo! Saj letos še nikjer nisem bila. Samo pri Križu enkrat in pri Mariji v Puščavi ter pri Božjem grobu in vigredi na Brezjah.«

»Jerulja, Jerulja, kaj pa uganjaš? Jaz bi rekla, da Marija nima posebnega veselja s tvojim rajčanjem.«

»O pač, pač! Obečala sem ji, da jo bom še pred zimo v vseh teh cerkvah obiskala, in če bi me ne bilo, bi mi zamerila.«

»Zamerila ti bo, se meni zdi, če boš bajto in poba zmeraj sama puščala. Kdo pa ga pere in šiva?«

Zdaj pa je bila ženkica v zadregi. Pa kmalu se je spet zbala in rekla:

»Vso zimo bom doma in ga bom prala in šivala. Pozimi ne pojdem nikamor — samo enkrat v Puščavo in

od koder se bodo dvigala izvidniška letala, da bi baterije opozarjala na gibanje sovražnih ladij in jih informirala o položaju v britskih pristaniščih. Ta dela so Nemci začeli takoj, čim so podpisali premirje s Francozi. Deset tisoči delavcev so do zadnjih dni delali noč in dan, dokler niso svoje naloge v glavnem končali.

Novost za tekstilno industrijo. Kakor poročajo iz Londona, so britski znanstveniki po dolgotrajnih poskusih uresničili nov izum, ki bo verjetno zrevolucioniral svetovno tekstilno industrijo. Po tem novem izumu je mogoče morsko travo predelovati v tekstilno surovino, iz katere bodo izdelovali razno pleteno in tkano blago visoke kakovosti. Po sebnostno primerno bo novo

kaj nam karte pomagajo, če pa ne dobimo petroleja. Skoraj bo konec meseca, pa še nismo dobili petroleja in so ljudje upravičeno razburjeni. Ne vemo, čemu so nam karte, če bo tudi pri drugih predmetih tako, nam je nerazumljivo, čemu oblast daje karte. Kdo je kriv, da nismo dobili petroleja, pa ne vemo, ker je baje večina občin redno dobila petrolej, le tri občine ga niso dobile v soboškem srezu. Krivec naj oblast pokliče na odgovornost, če je pa oblast sama kriva, pa prosimo, da to krivico popravi, ker so sedaj najmanj časi za to, da se ljudi po nepotrebnem razburja.

Divjo mačko ujel v past. Iz kurnika graščine Strnišče na Dravskem polju je odnesla neka roparica 12 kur. Oskrbnik je nastavljal past, v katero se je ujela divja mačka, ki je velika redkost v naših krajih.

Poštenemu najditelju! Dne 18. januarja je zgubil na poti od Senovega do Rajhenburga železniško legitimacijo Franc Jerič, Aleksandrova 10, Pobrežje pri Mariboru. Pošten najditelj naj vrne legitimacijo a označeni naslov!

V Domu duh. vaj pri sv. Jožefu nad Celjem bodo zaprte duhovne vaje za dekleta sploh od 3. do 7. februarja, za žene pa od 17. do 21. februarja. Začetek duh. vaj je vedno prvi dan zvečer, zaključek pa zadnji dan zjutraj. Pri današnji draginji stane oskrbnina 100 din. Poleg tega naj prinesejo udeležence s seboj 2 rjuhi in brisačo. Zaradi upeljave krušnih kart s 1. febr. je tudi važno, da si prinese vsaka s seboj kruha za 3 dni. Prijave je poslati na Dom duh. vaj pri sv. Jožefu v Celju, kakor tudi točen svoj naslov.

Požari

V graščini Bajnof ob vznožju Trške gore pri Novem mestu, ki je last g. Germa, se je vžgala slama v velikih sviljskih hlevih. Domačinom in gasilcem gre zahvala, da so ogenj udušili že koj v

spodnjih prostorih, ker sicer bi bila zgorela vsa graščina, saj je bilo nad hlevi, v katerih se je pojavil ogenj, nad 80 težkih voz slame. G. Germa je zgorelo samo osem voz slame in štirje gasilci so se onesvestili pri zelo težavnem gašenju.

Okrađena mesarjeva žena. Mesarjevi ženi Justini Ogrnerjevi z Meljske ceste v Mariboru je sunil neznanec iz spalnice za 2000 din raznih dragocenosti.

Orožniki ujeli iz kaznilnice pobeglega tolovaja v dimniku. 24 letni Ivan Bratko iz Slov. goric je bil pred dvema letoma v Mariboru obsojen radi razbojstev in tatvin na 3 leta težke ječe in oddan v mariborsko kaznilnico. Lani 5. novembra pa je pobegnil. Kakor hitro je bil na svobodi, so se vrstili večji ter manjši vlomi po Slov. goricah in Prekmurju. Oblast je pravilno domnevala, da je pobegnil Bratko s pajdašijo na delu. Zadnje dni je orožnikom uspelo, da so zvedeli: Bratko se skriva pri družini Dvoršak pri Sv. Barbari v Slov. goricah. V temni noči so obkolili Dvorškovo hišo. Na gnezdu so zadeli na Bratka in njegova tovariša brata Dvoršak. Ko je uvide, Bratko, da mu je pobeg onemogočen radi obkolitve, se je zatekel na podstrežje in skril v dimnik. Orožniki so zažgali v peči nekaj tresk in so Bratka kmalu izkurili iz skrivališča. Vdal se je in je bil z bratom Dvoršak odpeljan v Ljutomer k prvemu zaslišanju od poveljnika orožniškega voda. Ob aretaciji je imel pri sebi tri nabite samokrese. Orožnikom je priznal 13 vlomnih tatvin in 3 razbojništva. Napadal je med grožnjami s samokresom. Škoda, katero je povzročil z zločini, znaša 96.000 din. Njegov delokrog je bil v okrajih Ljutomer, Maribor, levi breg in M. Sobota. Iz Ljutomerja je bil odveden Bratko v preiskovalni zapor murskosoboškega okrožnega sodišča.

Pojasnen tolovajski napad. Zadnjič smo poročali, da je bil izvršen v Tišini v Prekmurju tolovajski nočni napad na 75 letno grofico Ernestino Batiani in njeno služkinjo. Vlomilci so odnesli 30.000 din gotovine in dragocen družinski nakit. Aretacija v zgornji notici omenjenega tolovaja

Ivana Bratka je razkrila tudi ta napad, katerega je izvršil Bratko s prijeto pajdašijo.

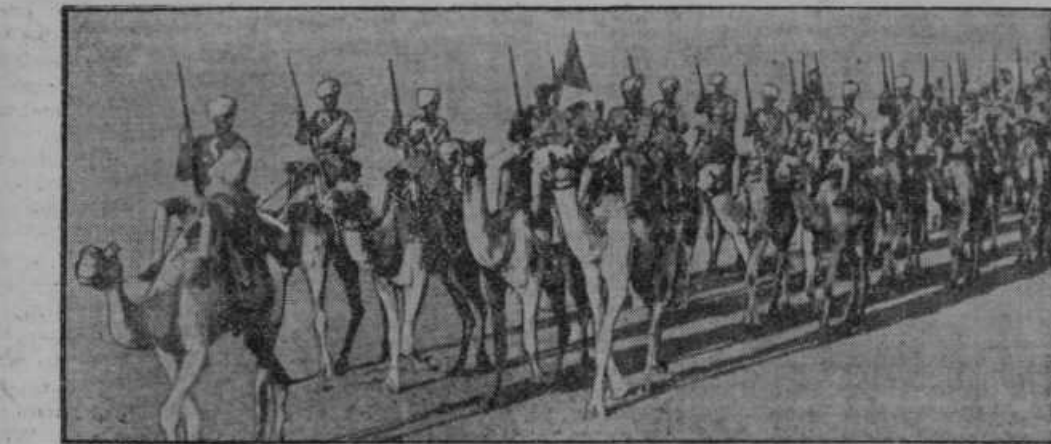
Vlomilska smola. V noči so bili v M. Soboti v trgovini Ernesta Štivana na delu 3 vlomilci, ki so odnesli raznih predmetov za 20.000 din. Starejša vlomilca sta porinila skozi manjše okno na železnih vratih mizarkega vajenca. Ko je bil enkrat v trgovinskih prostorih, je začel metati blago skozi omenjeno odprtino, pri kateri sta čakala tovariša in basala predmete v vreče. Ker so bili vlomilci pravočasno razkrinkani, bo dobil oškodovani trgovec pokradeno blago vrnjeno.

Zobotehniku izmaknil 28.000 din. Ko se je vrnil zobotehnik Ivan Mavzer v Ljubljani pod Ježami na svoje stanovanje ob 7. uri zvečer, je naletel na moškega, ki se je tiščal mirno v kotu sobe. Ko se mu je približal Mavzer, ga je udaril s tovim predmetom po glavi in pobegnil. Kakor hitro si je udarjeni opomogel od prve zmedenosti, se je pognal za neznanecem, a ga ni dohitel. Pač pa je ugotovil, da mu je neznan nasilnež izmaknil iz predala 28.000 din. Tat je po vlovu v stanovanje zaklenil za seboj vrata, da je zamogel nemoteno pretakniti vse kote.

Po svetu

Hudi in resni nemiri v Romuniji. V minulem tednu so pretresali ter ogrožali Romunijo hudi in resni nemiri. Diktator Romunije, general Antonescu, je sporočil 17. januarja na seji vlade, da ne more več trpeti barbarskega delovanja nekaterih skupin Železne garde in se je odločil, da bo vzpostavil z najbolj odločnimi sredstvi v državi red ter spoštovanje oblasti in zakonov. To vse se bo zgodilo s pristankom Nemčije, ki vzdržuje v Romuniji svoje čete. Temu koraku Antonescu se je uprla 19. januarja Železna garda, ki je prešla v spopad po vseh večjih romunskih mestih in je skušala vso oblast v državi pritegniti nase. Antonescu in deli vojske so se postavili temu početju po robu in prišlo je do krvavih spopadov ter je bilo samo v Bukarešti ubitih 2000 legijonarjev. Število padlih vojakov se drži v tajnosti. Dogodkom je izbil dnc umor nemškega častnika in odstavitev notranjega ministra, ki je držal z Železno gardo, o čemer je poročal zadnji »Slov. gospodar«. Proti koncu minulega tedna se je posrečilo generalu Antonescu, da je vzpostavil s pomočjo vojaštva v glavnem zopet red in je prevzel sam osebno vodstvo nove enotne državne stranke, v kateri bo prevladoval vpliv Železne garde. Izdani so bili zelo strogi ukrepi, med drugim se kaznuje posest orožja takoj na licu mesta s smrtjo.

Ali si že obnovil naročnino?

Angleški vojaški oddelek na kamelah v Sudanu jezdi skozi puščavo

blago za izdelovanje spodnjega perila, a tudi nogavic. V zvezi s tem poročajo, da se najboljša morska trava dobiva na Hebridih (otočje ob zapadni Angliji), od koder izvažajo letno okrog 400 tisoč ton te surovine. Te količine so doslej zadostovale za potrebe Velike Britanije, odslej pa bodo pridobivati še dosti večje količine. Po novem izumu postane Velika Britanija skoraj neodvisna od uvoza tekstilnega blaga.

Bodoče kopnine. Ameriški zemljoslavec Edwin F. Naulty je objavil razpravo, v kateri dokazuje, da bo dobilo Havajsko otočje na Tihem oceanu kmalu soseda. Gre za kopnino, ki bo dosegla površino današnje ameriške Kalifornije. Že več desetletij se v bližini Havajskih otokov

enkrat k Mariji na jezeru in enkrat v Maribor k frančiškanom.

»Jerulja, Jerulja,« je dejala Julka napol za šalo napol za res, »meni se zdi, da se boš morala v vicah naučiti, kako mora človek pri kraju biti, prej te sveti Peter ne bo pustil v nebesa.«

»Sveta Devica Marija!« se je ženkica prestrašila, »tako nikar ne govori, Julka!... Saj v nebesih ni treba pri kraju biti. Nebesa so velika, da se lahko vse leto po njih sprehajaš, preden vse konce obhodiš... Zdaj pa moram iti. Mudi se mi, da ne bo prehitro noč... Na, tu imaš jajca za mater!«

»Jajca vzemi s seboj in jih prodaj v mestu! Pa ne daj jih prepoceni! Pet dinarjev za štiri lahko zahtevaš. To je po pet kron eno.«

»Marija, kaj pa misliš! To bi bil vnebovpajoč greh!«

»Ti si čisto neumna. Kaj boš pa počela, če zbolíš in ne boš mogla zaslužiti, prihranjenega pa ne boš nič imela?«

»Zbolela ne bom, dokler bom migati mogla. Zato pa ne ostanem pri kraju in hodim pridno po božjih potih okoli.«

»Potlej misliš še smrti uiti? In misliš, da bo smrt tudi pozabila nate?«

»Ne, ne, ko bom stara, bom že tudi umrla. Pa umrla bom pri Devici Mariji na Brezjah ali v Lurdu.«

»Kaj, v Lurd tudi še misliš?«

»Zakaj pa ne? Več ko desetkrat toliko, kolikor na Brezje, ne bo. Toliko pa že še zmorem. Potem, če je Bogu prav, naj me pa pokliče! Dolgo bolehati me ne bo pustil, to sem si že izgovorila.«

»Hahaha... ko bi si človek tako reč mogel izgovoriti! Kaj bo pa z bajto, če te smrt kje v Lurdu ali na Brezjah pobere?«

»Bajto bom tisti cerkvi zapisala, kjer me bo smrt našla; zato pa mi morajo na grob polno lepih rož nasaditi.«

»Ali se ti meša, Jerulja? Saj imaš svojega sorodnika, ki je revež, onega — onega — Judeža... Kam pa naj se ta obrne, če ne bo imel več domače strehe?«

»Pob dosti zasluži. Z denarjem pa si lahko vse kupi.«

»Ničesar si s tistimi ubogimi dinarji ne more kupiti; ti pa imaš take misli o denarju kakor kak majhen otrok, ki kovača od dinarja ne loči... Bajto moraš njemu zapisati, to si mu dolžna storiti.«

»Moj Bog, potem ne bo rož na mojem grobu.«

»Čemu ti bodo rože na grobu? Dosti bolje je, če kakemu človeku dobro storiš, da ti bo vse življenje hvaležen in bo še kak očenaš pomolil zate.«

Spominjajmo se v molitvah rajnih! Kratke tedenske novice

Dva smrtna slučaja v Bohovi pri Mariboru. Dne 15. januarja t. l. je mirno v Gospodu zaspala ga. Ottilija Grašič v 61. letu svoje starosti. Bolehala je dolgo vrsto let, a je bolezen vdana v voljo božjo potrpežljivo prenašala. — Omeniti pa moramo, da smo spremili na njegovi zadnji poti gosp. Šurec Ivana, kmeta iz Bohove, v 73. letu njegove starosti. Kako sta bila priljubljena med vaščani, je pokazal pogreb obeh. Vsemogočni Bog naj bo obema bogat plačnik, preostali domačini pa naše iskreno sožalje!

Majhenova tetica umrla pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. Položili smo v grob zadnjo Majhenovo tetico, Lizičko Majhen. Majhenova hiša v Gor. dolu je bila zadnjih 80 let vedno najlepši zgradbeni spomenik slovenskega življenja, ampak tudi narodnozavednega. Daleč naokrog so radi tega bile znane Majhenove dekleta. V času najhujših narodnih bojev so našli tam zavetje vsi južni borci za ohranitev slovenske zemlje tu ob meji. Tudi »Slov. gospodar« je od svojega začetka bil tu vedno najljubši gost. Poleg tega pa je bila tu doma vedno misel za napredek, naj bo že v prosveti ali gospodarstvu. Prav posebno srečo je ljubi Bog dal tej hiši s tem, da novi rod zvesto sledi svetlim vzorom, ki jih je dajala ta hiša. Dobra predvojna matuška Rusija je dala svojega dobrega sina, da nadaljuje delo Majhenovih deklet.

Narodno zaveden mož umrl pri Sv. Benediktu v Slov. goricah. Na novega leta dan smo pokopali posestnika Matijo Zimica z Drvanje v 62. letu starosti. Mnogo ljudi ga je spremlilo na zadnji poti. Bil je po besedah g. dekana vrh katoliški mož, zvest družbenik moške Marijine družbe, ki se je vsako prvo nedeljo v mesecu udeležil skupnega obhajila. Bil pa je tudi narodno zaveden mož, dolga leta odbornik bivše občine Drvanja, ki je znal s sprotno besedo tudi drugim prižgati luč pravega spoznanja in se ni strašil potov in žrtev, kadar je šlo za zmago naše stranke. Naj v miru počiva z gledni družinski oče! — Žalujemo naše sožalje!

Smrt vestnega in vzornega katoliškega vzgojitelja. Pretekli teden je v soboški bolnišnici v Prekmurju neizprosna smrt v 57. letu starosti pokosila življenje vzornemu šolskemu upravljavcu Janezu Rakocy. Pokojnik je nad trideset let služboval v Gomilicah, kjer so ga otroci in domačini vzbujali kakor svojega in se skoraj niso mogli ločiti od njega, ko je odšel v zasluženi pokoj na svoje posestvo v Martjance. Bil je učitelj starejše generacije, zato je poučeval še tudi v onih časih, ko so naši ljudje živeli še v suženjskih okovih. Takoj po prevratu pa je nastopil službo v svobodni državi ter bil vedno in povsod zaveden državljani in dober vzgojitelj. Naj počiva v miru, užalošeni soprog in hčerki pa naše sožalje!

Po dolgi in mučni bolezni je v Gospodu zaspal. Pri Sv. Andražu v Halozah je v Gospodu zaspal po dolgi in mučni bolezni posestnik Jakob Vidovič iz Velike Varnice. Pogreb blagopokojnega se je vršil ob veliki udeležbi sorodnikov, prijateljev, znancev in domačih faranov.

V veliko žalost je spravila smrt dobro Lampretovo hišo v Laporju, ko jim je ugrabila kot čebelica pridno gospodinjico Katarino Katarin. V 77. letu njene starosti. Poleg moža žaluje za njo pet dobro vzgojenih otrok. Zgledni gospodinjci naj sveti večna luč!

V cvetu mladosti. V najlepšem cvetu mladosti je po težki mučni bolezni, ki jo je prenašala z veliko potrpežljivostjo, umrla v mariborski bolnišnici Dragica Brglez, hči šolskega upravitelja v Čadramu, učenka učiteljskega znanstva šolskih sester v Mariboru. V soboto, 25. januarja, je bila pokopana ob obilni udeležbi. Pogreb je vodil njen bivši katehet, duh. svetnik Franc Hohnjec, župnik v Čadramu, ki je ob odprtem grobu spregovoril ganljive poslovljne besede. Rajna Dragica naj v miru počiva, staršem in bratom naše sožalje!

Dobra mati in posestnica umrla. V Lihovjah pri Celju je umrla sredi januarja in je bila pokopana ob obilni udeležbi 58 letna posestnica Marija Gračner, dobra mati petih odraslih otrok. Njena hiša je bila naročena samo na katoliške liste. Dobri mamici svetila večna luč, preostali naše sožalje!

Glinškemu Janžu v spomin (St. Vid pri Planini). Kar verjeti nisem mogel, ko so mi sporočili od doma, da je umrl moj 78 letni prijatelj Janez Sešek — znan kot Glinški Janž. Na večer so prišli spomini in videl sem ga pred seboj prav takšnega, kot se je bil nekda: vesel in razigran, a tudi moder in izkušen. Po vsej šentvidski župnji in še daleč naokrog so ga vsi poznali. Doma je bil ob izviru Bistrice pod Sv. Miklavžem, kjer je na stara leta, ko se je poln izkušenj in z globokim poznavanjem življenja vrnil iz tujine, s sestro Zefko živel vzorno krščansko življenje. Vsi smo vedeli o njem le eno: Janž je pravi kristjan. Bodi mu tudi na tem mestu ta pohvala. Kako ga je ljudstvo spoštovalo, je izkazal njegov lepi pogreb. V skromnih razmerah sta živela s sestro, a živela sta pošteno, saj je Janž znal s vsakovrstnim delom prisluhiti vsakdanjega kruha. Edino veselje mu je bila cerkev, kjer je črpal notranjo moč, čitanje knjig, kjer je spoznaval življenjske tajne, opravljanje dobrih del, in njegova Glinja jama, kamor sva se mnogokrat spustila in občudovala lepote skritega podzemeljskega sveta. Še na novega leta dan sva kovala načrte, kako bi to jamo udobno uredila. A Gospod ga je poklical k sebi, da mu da plačilo za vsa dobra dela in trpljenje. — Janž, spomni se nas, ki smo še ostali! Mi te bomo ohranili v najlepšem spominu. Daj Bog pravičnemu svoj mir!

Smrt je končala življenje dobri materi. Iz Podčetrka poročajo: Dne 18. januarja je umrla Ana Počivavšek, rojena Hrušovar iz Imenega. Smrt je končala njeno trpljenje, trpeli pa bodo radi njene izgube mož in otroci. Deveterim otrokom je dala življenje in jim bila skrbna mati. Požrtvovalno, da, preveč požrtvovalno je delala in se trudila ob strani svojega moža za svojo rodino; prežgodač si je bolezen mogla v njej izbrati svojo žrtev, da je v njo položila kal smrti. Že pred leti jo je zadel delno mrtvoud, a še je delala naprej, dokler ni oslabele srce popolnoma.

Na Bolgarskem obsega civilna mobilizacija vse državljane ne glede na spol od 16. do 70. leta. Vodstvo civilne mobilizacije bo skrbelo za boj proti vohunstvu, škodljivi propagandi in proti povišanju cen.

Predsednik Roosevelt je prišel sam k sprejemu novega angleškega veleposlanika in bivšega zunanjega ministra Halifaxa. Doslej se še ni zgodilo, da bi predsednik Združenih držav sam prišel sprejeti kakšnega veleposlanika.

Francoski maršal Petain je imenoval 188 članov v posvetovalni parlament, ki pa nima zakonodajne moči. Svet ima tudi 69 dosežanih senatorjev in poslanecev.

Madžarski zunanji minister grof Csaky je umrl 27. januarja v Budimpešti v starosti 47 let. Rajni veliki državnik je podpisal 1940 pristop Madžarske k zvezi Nemčija-Italija-Japonska in prijateljsko pogodbo z Jugoslavijo.

Hitlerjev namestnik Rudolf Hess je poudaril v svojem govoru na zborovanju zveze visokošolcev v Monakovem, da se približujejo veliki dogodki, ki bodo zapustili po Hessovem prepričanju posledice za tisočletja.

Rooseveltov republikanski protikandidat Wendell Willkie je došel v London. Willkie bo ostal v Angliji 15 dni.

Bivši ameriški poslanik v Franciji, William Bullitt, je izjavil v parlamentu v Washingtonu, da so dobile Petainove francoske vojne ladje ukaz, da se upro vsakemu polzkusu, da se vzame Franciji njena vojna mornarica za nefrancoske cilje.

Ravnatelj italijanskega lista »Telegrafo« Ansaldo piše, da ima Italija le eno pot, ta je, da nudi sovražniku ogorčen odpor in nadaljuje vojno do kraja, ker v vsakem drugem primeru bi doživel italijanski narod strahovito razočaranje in bi padel pod anglosaško svetovno vladarstvo.

Državni upravitelj v Romuniji, general Antonescu, je stri z vojsko vstajo Železne garde. Aretirani so bili številni voditelji gardistov, med njimi tudi podpredsednik vlade Horija Sima. Sestavljena bo nova generalska vlada brez zastopnikov Železne garde.

Vrhovni poveljnik angleške armade v Afriki, general Wavell, se je mudil te dni v grški prestolnici Atenah, kjer se je posvečeval z grškimi vojaškimi osebnostmi glede pomoči, ki jo nudi Anglija Grčiji v vojni proti Italiji.

Ze cel teden ni bilo nemških napadov na Anglijo, ker je slabo vreme, ker mora voditi Nemčija zračno vojno na dveh frontah in ker se pripravlja Nemčija za odločilni napad na angleški otok.

Sovjetski vojaški krogi naglašajo: Dokler je v Sredozemskem morju angleško brodovje, je vprašanje nemško-italijanskega vdora čez Sicilski preliv v Afriko podobno vprašanju nemškega vpada čez Rokavski preliv v Anglijo.

V Berlinu krožijo razna mnenja. Eni trdijo, da se bodo začeli razvijati novi dogodki na jugovzhodu Evrope, drugi menijo, da v Sredozemlju s posebnim ozirom na Francijo, tretji trdijo, da bo predmet napada Anglija.

»Da, da — da, da... Dokler sem še mlada, se ne mudi... Seveda bom bašto njemu zapisala, če mu bo treba. Saj nimam drugega svojega in dober, priden pob je.«

»Le ne odlašaj preveč! Naj ti učitelj napiše testament — moj oče ti ga tudi napišejo.«

»Da, da, ko bom v letih. Poprej moram še v Trnjo Devico Marijo vprašati... Zdaj moram pa iti. Zbogom, Julka, srečno! Mudi se mi, mudi.«

Vzdignila je koš in je naglo odšvedrala.

Bilo je nekaj dni pozneje — Julka je bila spet pri živini na paši — iznenada je prišel Judež in je obstal na poti blizu dekleta. Polglasno jo je poklical:

»Julka, malo stopi sem, bodi tako dobra! Ne bom ti dolgo v nadlego.«

Julka je oklevala; počasi se je približala lesi in je vprašala hladno:

»Kaj bi rad?«

»Nekaj bi te rad prosil. Ono bart si mi rekla, da sem napravil Gorniku veliko škodo, ko sem mu vožo na polje napeljal. Več ko osem sto dinarjev ne bo škode. Toliko sem zdaj spravil vkup. Ali jih smem tebi dati, da jih ti Gorniku v roke spraviš?«

Za trenutek so dekletu oči od veselja zasijale, potem pa je odgovorila zbadljivo:

»Ti si mi pravi! Rad bi, da bi mene obdolžili.«

»Tebe nihče ne bo dolžil. Še na misel ne bo prišlo komu, da bi bila ti kaj takega storila.«

»Pa to bi si mogli misliti, da sem v prijateljstvu s tistim, ki je ono hudobijo napravil.«

Zardel je do ušes in je stisnil zobe, da so zaškrtali.

»Daj denar gospodu kaplanu,« je svetovala, »pa gospoda prosi, naj uredijo! Gospod to najlaže naredijo.«

»Da, da, prav imaš, Julka, kaplan bodo najbolje naredili. Meni to še na misel ni prišlo.«

Čakal je, da bi še kaj rekla. Ko pa je trdovratno molčala, je stopil od lese nazaj na pot in se namenil dalje. Tedaj je rekla:

»Ti — ti — ti — počakaj še malo, naj ti še nekaj povem! Ljudje vejo dosti dobrega o tebi; pravijo, da si postal čisto drug človek. Če boš ostal trden, boš še učakal, da te bodo v časti imeli in spoštovali... Zdaj pa pojdi!«

»Zahvalim se ti, Julka!« je odgovoril toplo. »Srečno!«

Potem je odšel z naglimi koraki. Čeprav ga je dekle tako na kratko odpravilo in se očitno izognilo, da bi ga z imenom poklicalo, je vendar občutil v srcu srečo, kakršne že od Bog ve kdaj ni občutil.

dviga svet, ki bo v doglednem času zrasel čez morsko gladino. Na tem otoku bo prostora za 25 milijonov ljudi. Nauty sodi, da bo nova kopnina ugodna za gojitev sladkorne pese, kave, pšenice, koruze in tobaka. Mož opozarja ameriško vlado, naj se pravočasno pobriga za to, da postane lastnica novega ozemlja.

Na Nizozemskem so potegnili 1400 ladij iz vod. Od takrat, ko je bila na nizozemskem prostoru končana sedanja vojna pa do danes, so v tej državi potegnili iz rek, prekopov in obrežnih vod še preko 1400 ladij, ki so bile potopljene za časa poletnih bojev. Ugotovili so, da 6 do 7 % ladij ne morejo več popraviti.

(Dalje sledi)

*